

A8-0224/2018

26.6.2018

MIETINTÖ

johon sisältyy päätöslauselmaesitys, joka ei liity lainsäädäntöön, esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Irakin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä (10209/1/2012 – C8-0038/2018 – 2010/0310M(NLE))

Ulkoasiainvaliokunta

Rapporteur: Tokia Saïfi

SISÄLTÖ

	Page
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS, JOKA EI LIITY LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	3
KEHITYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO	14
ASIAN KÄSITTELY ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	20
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	21

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS, JOKA EI LIITY LAINSÄÄDÄNTÖÖN

**esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Irakin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä
(10209/1/2012 – C8-0038/2018 – 2010/0310M(NLE))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon esityksen neuvoston päätökseksi (10209/1/2012),
- ottaa huomioon Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Irakin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen¹,
- ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 91, 100, 207 ja 209 artiklan sekä 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C8-0038/2018),
- ottaa huomioon 17. tammikuuta 2013 antamansa päätöslauselman EU:n ja Irakin välisestä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta²,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission yhteisen tiedonannon, jossa esitellään Irakia koskevaan EU:n strategiaan liittyviä osatekijöitä ja joka hyväksyttiin 8. tammikuuta 2018,
- ottaa huomioon 22. tammikuuta 2018 hyväksytyt neuvoston päätelmät, joilla vahvistetaan uusi Irakia koskeva strategia,
- ottaa huomioon komission Irakia koskevan suuntaa-antavan monivuotisen ohjelman (2014–2017),
- ottaa huomioon 4. helmikuuta 2016 antamansa päätöslauselman niin kutsutun Isisin/Da'eshin järjestelmällisesti toteuttamasta uskonnollisten vähemmistöjen joukkomurhasta³,
- ottaa huomioon 27. lokakuuta 2016 antamansa päätöslauselman Pohjois-Irakin/Mosulin tilanteesta⁴,
- ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston 14. heinäkuuta 2017 ja 21. syyskuuta 2017 antamat päätöslauselmat 2367 (2017) ja 2379 (2017),
- ottaa huomioon [...] antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman esityksestä päätökseksi,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 99 artiklan 2 kohdan,

¹ EUVL L 204, 31.7.2012, s. 20.

² EUVL C 440, 30.12.2015, s. 83.

³ EUVL C 35, 31.1.2018, s. 77.

⁴ EUVL C 215, 19.6.2018, s. 194.

- ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön ja kehitysvaliokunnan lausunnon (A8-0224/2018),
- A. ottaa huomioon, että Eurooppaa ja Irakia yhdistävät tuhansia vuosia vanhat kulttuurisiteet ja yhteinen historia;
- B. ottaa huomioon, että Irak on kärsinyt vuosikymmenten ajan Saddam Husseinin diktatuurista ja tämän Irania vastaan vuonna 1980 ja Kuwaitia vastaan vuonna 1990 aloittamista hyökkäyssodista, lamaannuttavista pakotteista ja sekä vuonna 2003 tapahtuneen Yhdysvaltain johtaman miehityksen jälkeen sisäisistä konflikteista, muun muassa uskonnollisten ryhmittymien väkivallasta, kurdien separatismista ja Da'eshin jihadistiterrorismista; toteaa, että kaikki nämä osatekijät ovat syynä Irakin kohtaamien haasteiden suuruuteen maan pyrkiessä kohti parempaa hallintoa, talouskasvua ja kansallista sovintoa;
- C. ottaa huomioon, että unioni on vahvistanut haluavansa solmia kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen perustuvan EU:n ja Irakin välisen vahvan kumppanuuden, tukea Irakin viranomaisia siirtymisessä kohti demokratiaa ja jälleenrakentamisprosessissa sekä vahvistanut haluavansa puuttua myös poliittisen, sosiaalisen ja taloudellisen epävakauden perussyihin; toteaa, että jälleenrakentamisen on arvioitu maksavan jopa 88 miljardia Yhdysvaltain dollaria;
- D. ottaa huomioon, että vuoden 2003 sotaan osallistuneilla EU:n jäsenvaltioilla ja koko EU:lla on erityinen vastuu Irakin kansan auttamisesta ja sellaisten toimien tukemisesta, joilla maahan saadaan rauha ja vakaus;
- E. toteaa, että parlamenttivaalit pidettiin 12. toukokuuta 2018; ottaa huomioon, että alueella, jolla on tiukkoja auktoritaarisia hallituksia ja käytäntöjä, Irak on yksi harvoista maista, joissa on kilpailuun perustuva poliittinen ympäristö, mukaan lukien monipuoluejärjestelmä ja suhteellisen vapaat tiedotusvälineet; toteaa, että maan poliittiset voimat näyttävät ymmärtävän, että on tarpeen muodostaa monien ryhmäkuntien liittoutumia, jotta voidaan vahvistaa järjestelmän legitimitettiä ja vakautta; katsoo, että aidot ja kilpailuun perustuvat vaalit ovat olennaisen tärkeitä Irakin demokratian vahvistamiseksi; katsoo, että Irakin yhteiskunnan kaikkien osapuolten täysimääräinen osallistuminen on tärkeä askel kohti osallistavaa demokratiaa ja yhteistä kansallistunnetta;
- F. katsoo, että turvallisuustilanteen on parannuttava merkittävästi, jotta voidaan edistää maan vakautta ja sovintoa, osallistavaa hallintoa sekä taloudellista ja sosiaalista kehitystä niin valtion kuin paikallistasolla; toteaa, että kaikkien osapuolten saattaminen vastuuseen tehdyistä rikoksista on tarpeen sovinnon aikaansaamiseksi; toteaa, että EU tukee Irakin turvallisuussektorin uudistamista unionin neuvontaoperaatioiden välityksellä; ottaa huomioon, että YK:n Irakin avustusoperaatio (UNAMI) on ollut läsnä maassa vuodesta 2003 lähtien ja tehnyt merkittävää työtä osallistavan poliittisen vuoropuhelun ja kansallisen sovun edistämiseksi; toteaa, että Nato toteuttaa edelleen Irakissa valmiuksien kehittämistä koskevaa aloitettaan, jossa keskitytään omatekoisten räjähteiden torjuntaan, räjähteiden purkamiseen, miinanraivaukseen, siviili- ja sotilasalan suunnitteluun, neuvostoajan laitteiston ylläpitoon, sotilaslääkietieteeseen ja Irakin turvallisuuselinten uudistamiseen;

- G. ottaa huomioon, että Irakilla on hallinnollisia haasteita, jotka koskevat institutionaalisten ja hallinnollisten valmiuksien luomista sekä oikeusvaltion ja lainvalvonnan vahvistamista sekä ihmisoikeuksien, mukaan lukien naisten sekä kaikkien etnisten ja uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksien, kunnioittamista;
- H. katsoo, että on tärkeää torjua työttömyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä, varsinkin nuorten keskuudessa, jotta voidaan estää se, että nuoret radikalisoituvat ja heistä tulee siten helppoja värväyskohteita terroristijärjestöille ja muille järjestäytyneille rikollisryhmille;
- I. toteaa, että Irakin terrorismintorjuntajoukot, jotka olivat tärkein toimija Mosulin vapauttamisessa, kärsivät raskaita miestappioita ja niille on annettava asianmukaista tunnustusta ja tukea niiden rekrytointivalmiuksien parantamiseksi, jotta joukkojen koko voidaan palauttaa tasapuoliseksi ja kestäväksi;
- J. katsoo, että Irakin viranomaisten olisi nähtävä maan öljytulot kestävän sosiaalisen ja taloudellisen jälleenrakentamisen mahdollisuutena ja välineenä, josta hyötyy Irakin yhteiskunta kokonaisuudessaan, sen sijaan, että se jakaisi kyseisiä tuloja puolueellisin perustein; toteaa, että Kurdistanin itsehallintoalueella on merkittäviä öljyesiintymiä; katsoo, että Bagdadin keskushallinnon ja Irakin Kurdistanin itsehallintoalueen aluehallinnon suhteet on normalisoitava perustuslain säädösten mukaisesti;
- K. toteaa, että Irakissa on paljon erilaisia yhteisöjä, jotka usein kilpailevat vallasta ja kansallisten resurssien valvonnasta; toteaa, että Da'esh on tappanut tai orjuuttanut epäinhimillisesti tuhansia Irakin kansalaisia, myös vähemmistöyhteisöjen jäseniä ja erityisesti naisia ja tyttöjä, syylistyessään sotarikoksiin ja rikoksiin ihmisyyttä vastaan; toteaa, että terroristi- ja ääriryhmittymien on edelleen helppoa käyttää hyväkseen uskonnollisten ryhmittymien välisiä ja paikallisia jännitteitä; toteaa, että vuonna 2003 Irakissa asui yli 1,5 miljoonaa Irakin kristittyä (kaldealaiset, syyrialaiset, assyrialaiset ja muut kristityt vähemmistöt), jotka ovat osa vanhaa alkuperäisväestöä, ja että heitä vainotaan ankarasti ja moni on joutunut lähtemään maanpakoon; ottaa huomioon, että miljoonat Irakin kansalaiset, myös kristityt, ovat joutuneet pakenemaan väkivaltaisuuksia joko poistumalla maastaan tai siirtymällä maan rajojen sisällä; ottaa huomioon, että kurdit muodostavat merkittävän vähemmistön Irakin väestöstä ja useimmat heistä asuvat Kurdistanin autonomisella alueella;
- L. toteaa, että Da'esh, al-Qaida ja samanhenkiset terroristijärjestöt perustuvat salafismin/wahhabismin jyrkimpiin muotoihin; toteaa, että Da'eshin sotilaallisesta ja alueellisesta tappiosta huolimatta tähän ideologiseen uhkaan on puututtava paremmalla hallinnolla, koulutuksella, palvelujen tarjonnalla, radikalisoitumisen torjunnalla ja ottamalla sunniyhteisö täysin mukaan Irakin poliittiseen prosessiin;
- M. ottaa huomioon, että 26 miljoonan asukkaan Irakissa 11 miljoonaa ihmistä tarvitsee tällä hetkellä humanitaarista apua, yli kolme miljoonaa on joutunut siirtymään maan sisällä ja monet heistä oleskelevat Irakin Kurdistanin alueella, ja että maassa on 246 000 syyrialaista pakolaista; katsoo, että taloudellisen tuen antaminen maan sisäisesti siirtymään joutuneille heidän toimeentulonsa varmistamiseksi on välttämätöntä, jotta he voisivat palata takaisin;
- N. toteaa, että Da'eshin alueellinen tappio on tulosta Irakin asevoimien toiminnasta, jota tukee Da'eshin vastainen maailmanlaajuinen liittouma sekä erilaiset puolisolitaalliset

PMF-joukot, pašmerga-joukot ja liittoutuneiden asevoimat; toteaa, että Da'eschin alueellisesta tappiosta huolimatta jihadistien uhka Iranissa jatkuu ja vaarantaa maan vakauden ja turvallisuuden vahvistamisen erityisesti Syyrian rajalla; katsoo, että Irakin jälleenrakentamisen ja maan yhteiskunnallisen yhdistymisen saavuttamiseksi on välttämätöntä ohittaa uskonnollisiin kriteereihin perustuvat erot, hajottaa PMF-joukot ja integroida niiden jäsenet valtion tarpeiden mukaisesti, sillä muutoin ei ole mahdollista saavuttaa toimivaa valtiota, joka perustuu demokratiaan ja monimuotoisuuteen; toteaa, että vuonna 2016 Irakin parlamentti hyväksyi lain, jolla puolisolitaallisista joukoista tehtiin pysyvä osa Irakin turvallisuusjoukkoja; katsoo, että yhdistynyt, monimuotoinen ja demokraattinen Irakin valtio on vakauden sekä maan ja sen kansalaisten kehityksen edellytys;

1. suhtautuu myönteisesti Euroopan unionin ja Irakin väliseen kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen; kehottaa hyödyntämään kaikilta osin sen tarjoamia mekanismeja unionin ja Irakin välisten yhteyksien syventämiseksi;
2. korostaa, että kumppanuus- ja yhteistyösopimus on olennainen väline Irakia koskevan unionin strategian toteuttamiseksi sekä yhteistyön vahvistamiseksi, jotta voidaan edistää maan jälleenrakentamista, vakauttamista ja sovintoa kansallisella ja paikallisella tasolla pitkän aikavälin strategian avulla; pitää erittäin tärkeänä irakilaisien osallistumista sellaisen demokraattisen ja monimuotoisen liittovaltion rakentamiseen, joka perustuu ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen;
3. suhtautuu myönteisesti Irakin jälleenrakentamista käsittelevään kansainväliseen konferenssiin, joka pidettiin Kuwaitissa 12. helmikuuta 2018; kehottaa unionia ja jäsenvaltioita pitämään kiinni rahoitusta ja teknistä apua koskevista sitoumuksistaan;
4. pitää myönteisenä, että unioni on sitoutunut Irakin pitkäaikaiseen tukemiseen ja luokitellut Irakin pilottimaaksi, jossa paneudutaan humanitaariseen avun ja kehitystyön ja niiden käytännön toteutuksen parantamiseen, jotta voidaan edistää siirtymistä humanitaarisesta avusta pidemmän aikavälin jälleenrakentamiseen ja vakauttamiseen; muistuttaa, että Irakin kriisi on YK:n mukaan kolmannen asteen hätätila ja että 11 miljoonaa ihmistä tarvitsee tällä hetkellä humanitaarista apua; kehottaa siksi unionia ja jäsenvaltioita ennen kaikkea tehostamaan toimiaan, joilla paneudutaan kiireellisesti tärkeimpiin humanitaarisiin haasteisiin ja ihmisten tarpeisiin, ottaen erityisesti huomioon yli kolme miljoonaa maan sisäisesti siirtymään joutunutta ihmistä;
5. korostaa, että köyhyys on levinnyt Irakissa laajalle ja että vaikka se on ylemmän keskitulon maa, vuosia jatkuneet väkivaltaisuudet, konflikti ja ahdasmielisyys ovat haitanneet kehityksen edistymistä huomattavasti; kehottaa unionia keskittämään kehitysapunsa kohdennettujen hankkeiden kautta heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin ja eniten tarpeessa oleviin ihmisiin, kuten naisiin ja lapsiin, nuoriin, maan sisäisesti siirtymään joutuneisiin ihmisiin ja pakolaisiin;

Euroopan unionin toiminnan painopisteet Irakissa

6. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita jatkamaan nykyisen humanitaarisen avun antamista konflikteista kärsivien irakilaiden auttamiseksi ja suojelemiseksi sekä käyttämään apua keinona, jolla vahvistetaan hallintoa, demokratiaa ja oikeusvaltiota; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden antamaa rahoitusapua valvotaan tehokkaasti, jotta voidaan varmistaa, että taloudellinen apu saavuttaa sitä tarvitsevat; korostaa, että kaikilla irakilaisilla on laillinen oikeus saada henkilöasiakirjoja ja oikeus avunsaantiin ilman syrjintää;
7. kehottaa unionia tiivistämään yhteistyötään, jotta voidaan edistää äskettäin vapautettujen alueiden vakauttamista ja turvallisuutta ja mahdollistaa siten maan sisäisesti siirtymään joutuneiden turvallinen, tietoon perustuva, vapaaehtoinen ja ihmisarvoinen paluu; kehottaa EU:ta tukemaan jatkossakin Irakin viranomaisia demokraattisen vaaliprosessin varmistamiseksi ja auttamaan Irakin riippumatonta vaalilautakuntaa sen toimissa, jotta maan sisäisesti siirtymään joutuneet voisivat äänestää vaaleissa; kannustaa unionia tarjoamaan teknistä apua, jolla vahvistetaan irakilaiden toimintavalmiuksia miinanraivauksessa ja räjähdysvaaran poistamisessa vapautetuilta alueilta; kehottaa Irakin hallitusta vauhdittamaan miinanraivausjärjestöjen rekisteröintiprosessia;
8. vaatii EU:ta ja jäsenvaltioita tarjoamaan kiireellistä rahoitusapua ensisijaisten infrastruktuurien jälleenrakentamiseksi sekä välttämättömien julkisten palveluiden, kuten vesi- ja jätevesihuollon, sähkönjakelun, koulutuksen ja terveydenhuollon saatavuuden palauttamiseksi ennalleen, jotta voidaan varmistaa väestön peruselintaso, vahvistaa kansalaisyhteiskunnalle annettavaa tukea ja asettaa etusijalle sellaisten hankkeiden rahoitus, joilla tuetaan vastuuvellollisuutta ja demokraattista muutosta edistäviä toimijoita; kehottaa EU:n jäsenvaltioita tukemaan sellaista kaupunkien jälleenrakennuksen suunnitteluprosessia, joka mahdollistaa kansalaisten osallistumisen jälleenrakennusta koskeviin päätöksentekoprosesseihin, jotta varmistetaan kaupunkien suunnittelun ja kunnostuksen osallistavuus kansalaisten ja valtion välisen luottamuksen parantamiseksi; vaatii komissiota varmistamaan, että myönnettyt jälleenrakennusvarat jaetaan tasaisesti apua tarvitsevien yhteisöjen kesken riippumatta vastaanottajien etnisestä tai uskonnollisesta identiteetistä ja että ne kanavoidaan laillisten valtion virastojen eikä valtiotasoa alempien toimijoiden kautta; katsoo, että rahoitusapu voitaisiin ottaa käyttöön ja jakaa myös paikallisille yrittäjille ja liikeyrityksille, jotta varmistetaan pääoman tarjonta pk-yrityksille;
9. kehottaa unionia pyrkimään kaikin tavoin jatkamaan keskushallinnon ja Irakin Kurdistanin alueen viranomaisten välistä tiivistä ja rakentavaa vuoropuhelua, varsinkin Kurdistanissa syyskuussa 2017 pidetyn kansanäänestyksen jälkeen, sellaisten vakaiden suhteiden luomiseksi, jotka tyydyttävät molempia osapuolia ja joiden myötä edistetään osallistavaa päätöksentekoa kaikkein korkeimmalla tasolla ja kunnioitetaan kaikilta osin maan monimuotoisuutta, Irakin yhteiskunnan kaikkien osapuolten oikeuksia sekä Irakin perustuslain periaatteita, Irakin yhtenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta; korostaa tarvetta ratkaista kurdialueen ja muun Irakin välisen rajan merkitseminen vuoropuhelun avulla ja YK:n tuella; katsoo, että Irakin ja autonomisen Kurdistanin aluehallituksen olisi voitava hyötyä öljynviennistä ilman ulkopuolisten puuttumista asiaan; kehottaa unionia myös edistämään vahvempaa yhteistyötä

liittovaltion ja paikallisten viranomaisten välillä maan tosiasiallisen jälleenrakentamisen, pitkän aikavälin vakauden ja rauhanomaisen rinnakkaiselon saavuttamiseksi; korostaa, että Irakin Kurdistanin alueen on pikaisesti pantava täytäntöön tarpeelliset poliittiset ja taloudelliset uudistukset, torjuttava korruptiota ja mahdollistettava uusien puolueiden toiminnan aloittaminen sekä taattava aidot ja kilpailuun perustuvat alueparlamentin vaalit vuonna 2018;

10. katsoo, että siirryttäessä hätäavusta kehitysapuun, kehitysavun tärkeimmiksi painopisteiksi on asetettava pitkän aikavälin lähestymistapa, vakauttaminen, hyvää hallintoa ja vastuuvollisuutta koskevat uudistukset ja parannukset, koulutus ja taitojen kehittäminen, elannon hankkimismahdollisuuksien luominen sekä terveyspalvelujen ja sosiaalisten peruspalvelujen tarjoaminen; korostaa lisäksi uudistusten merkitystä, jotta voidaan parantaa sukupuolijakauman tasapainoa ja naisten edustusta Irakin poliittisessa elämässä; odottaa saavansa konkreettisia ehdotuksia toimista, joilla täytetään kyseiset tarpeet, ja kehottaa komissiota esittämään näyttöä saaduista tuloksista ja vaikutuksista vuosien 2014–2017 monivuotisen suuntaa-antavan ohjelman yhteydessä;
11. on huolissaan Irakin yhteiskunnan suuresta jakautuneisuudesta; kehottaa unionia tukemaan yhteistyössä UNAMIn ja Irakin viranomaisten kanssa täysimääräisesti irakilaisten kansallisen sovintokomission työtä yhteisöjen välisen sovinnon ja Irakin oman kansallisen sovintoprosessin edistämiseksi, jotta voidaan taata Irakin monimuotoisuuden kunnioittaminen ja edistää osallistavaa ja edustavaa valtion- ja paikallishallintoa sekä vahvistaa Irakin yhteistä kansallistunnetta; toteaa, että koska on estettävä konflikteja, puututtava turvallisuushaasteisiin ja edistettävä sovintoa, välitystoimintaa ja vuoropuhelualoitteita, tällaisia aloitteita varten tarvitaan huomattavasti enemmän rahoitusta, pääasiassa käyttämällä vakautta ja rauhaa edistävää välinettä; on tyytyväinen Irakin uskonnollisten johtajien Irakin hallitukselle osoittamiin suosituksiin, joissa ehdotetaan, että Irakiin perustetaan korkea-arvoisista uskonnollisista johtajista ja tutkijoista koostuva neuvosto, että parlamenttia pyydetään hyväksymään laki, jolla kriminalisoidaan vihaan ja väkivaltaan yllyttävä ääriuskonnollinen puhe ja rangaistaan siihen yllyttäjiä, että tarkistetaan opetussuunnitelmia ja että korostetaan sovintoa ja kansalaisuutta eikä uskonnollista identiteettiä;
12. kannustaa kansainvälistä yhteisöä ja EU:ta tarjoamaan tukea Irakin etnisten, kulttuuristen ja uskonnollisten identiteettien monimuotoisuuden säilyttämiseksi; kehottaa tutkimaan Irakin perustuslain puitteissa tapoja tunnistaa, suojella ja edistää etnisten ja uskonnollisten vähemmistöjen paikallista itsehallintoa alueilla, joilla ne ovat perinteisesti asuneet ja eläneet rauhanomaisesti rinnakkain – erityisesti Sinjar-vuoristossa (jesidit) ja Niniven tasangolla (kaldealaiset, syyrialaiset ja assyrialaiset); kehottaa Irakin viranomaisia sallimaan kurdien, kristittyjen ja jesidien paluun alkuperäisille asuinalueilleen ja varmistamaan, että he voivat tehdä sen turvallisesti;

Poliittinen vuoropuhelu

13. kehottaa unionia vahvistamaan poliittista vuoropuheluaan Irakin viranomaisten kanssa, jotta voidaan edistää ihmisoikeuksien kunnioittamista ja demokraattisten instituutioiden vahvistamista oikeusvaltioperiaatteen ja hyvän hallinnon periaatteen suuremman kunnioittamisen ja tehokkaan oikeusjärjestelmän avulla; pyytää tässä yhteydessä

tekemään kuolemanrangaistuksen poistamisesta kyseisen vuoropuhelun painopisteen ja kehottaa Irakin viranomaisia keskeyttämään välittömästi kuolemanrangaistusten täytäntöönpanon;

14. muistuttaa, että on tarpeen tukea Irakin kansalaisyhteiskunnan kehittämistä ja sen täysipainoista poliittista edustusta ja osallistumista erilaisiin uudistusprosesseihin; katsoo, että on kiinnitettävä erityistä huomiota naisten ja nuorten edustukseen sekä Irakin yhteiskunnan kaikkiin etnisiin ja uskonnollisiin ryhmiin, kuten kristittyihin, šii- ja sunnimuslimeihin, jasideihin, mandealaisiin, šabakkeihin, kurdeihin, turkmeeneihin ja muihin ryhmiin kuuluvien edustukseen, sillä niiden vaatimuksiin on vastattava; korostaa samalla tarvetta asettaa ensisijaiseksi tavoitteeksi sellaisen osallistavan ja uskonnollisiin ryhmiin kuulumattoman poliittisen luokan aikaansaamisen, joka edustaa kaikkia Irakin yhteiskunnan osia;
15. kehottaa korruption torjuntaa koskevan unionin säännösten huomioon ottaen unionia ja jäsenvaltioita aloittamaan Irakin viranomaisten kanssa oikeudellista yhteistyötä koskevia ohjelmia sekä vaihtamaan parhaita käytäntöjä ja tehokkaita välineitä, jotta laajalle levinnyttä korruptiota voidaan torjua konkreettisesti ja siten taata maan varallisuuden tasapuolinen jakautuminen; korostaa EU:n merkitystä Irakin hallituksen neuvonantajana turvallisuus- ja hallintokysymyksissä Irakin vakauden takaamiseksi;
16. arvostaa Irakin asevoimien osuutta globaalissa taistelussa terroristijärjestö Da'eshia vastaan; tukee edelleen Da'eshin vastaisen maailmanlaajuisen liittouman laajamittaisia toimia terrorismin torjumiseksi, sillä Da'esh on edelleen vakava uhka sitä vastaan äskettäin saavutetusta sotilaallisesta menestyksestä huolimatta, ja toteaa, että samalla on varmistettava kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien noudattaminen; on tietoinen, että Irakissa terrorismin torjuntaan vaikuttavat suuresti sitä ympäröivien alueiden tilanteet, kuten Syyrian sota; kehottaa unionia aloittamaan vuoropuhelun terrorismin torjuntaan liittyvistä kysymyksistä, jotta voidaan uudistaa terrorisminvastaista lakia ja vahvistaa maan valmiuksia vastata terroriuhkiin, ja tekemään yhteistyötä Irakin viranomaisten kanssa rankaisemattomuuden torjumiseksi, kun on kyse rikoksista etnisiä, uskonnollisia tai muita vähemmistöryhmiä vastaan kaikissa muodoissaan; on tietoinen, että terrorismi voidaan voittaa vain puuttamalla sen perussyihin;
17. pyytää unionia kannustamaan Irakin viranomaisia, jotta ne laatisivat Da'eshin tekemien rikosten käsittelemistä koskevan kansallisen strategian ja maa liittyisi Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntöön ja hyväksyisi vapaaehtoisesti kyseisen rikostuomioistuimen toimivallan tehdä tutkimuksia avoimesti ja oikeudenmukaisesti, jotta voidaan varmistaa vastuuvellollisuus Da'eshin tekemistä ihmisoikeusloukkauksista, sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan; korostaa, että Da'eshin tekemistä rikoksista vastuussa olevien asettaminen syytteeseen uskottavasti ja uhrien merkittävä osallistuminen on tarpeen ja että näistä rikoksista on tehtävä perusteellinen rikosrekisteri; on kuitenkin samalla huolissaan siitä, että liian laajamittaiset syytetoimet voivat aiheuttaa lisää epäoikeudenmukaisuuksia ja vaikeuttaa yhteisöjen välistä sovintoa ja yhdistymistä;
18. korostaa, että tarvitaan laajaa asiantuntemusta median ja lehdistön vapautta koskevissa kysymyksissä, jotta paikallisia media-alan toimijoille voidaan antaa rauhanjournalismia koskevaa koulutusta;

19. kehottaa EU:ta tunnustamaan vastuunsa EU:n kansalaisista, jotka matkustivat Irakiin osallistuakseen Da'eshin tekemiin rikoksiin ja joihin olisi sovellettava oikeusvaltioperiaatetta ja jotka olisi saatettava oikeuden eteen; kehottaa perustamaan Irakin ja asianomaisten jäsenvaltioiden välille selkeät menettelyt, jotka koskevat asianomaisten henkilöiden kotimaahan palauttamista ja oikeudellista vastuuta;
20. kehottaa komissiota tukemaan oikeuslaitoksen uudistamista, erityisesti siirtymäkauden oikeusjärjestelyjen osalta, jotta taataan oikeudenmukaista menettelyä ja oikeudenkäyntiä sekä oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja puolueettomuutta koskevien kansainvälisten normien noudattaminen ja varmistetaan hallinnon osien vastuuvälvollisyys; kehottaa EU:ta myös tekemään yhteistyötä Irakin viranomaisten kanssa rankaisemattomuuden torjumiseksi, kun on kyse rikoksista etnisiä, uskonnollisia tai muita ryhmiä, myös vähemmistöryhmiä, vastaan kaikissa muodoissaan;
21. kehottaa Irakin viranomaisia asettamaan etusijalle sukupuolten tasa-arvon sekä kaiken naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan, myös sukupuoleen perustuvan väkivallan, ja syrjinnän poistamisen; pitää erittäin tärkeänä sitä, että kumotaan laki, joka vapauttaa syytteistä raiskaukseen, seksuaaliseen väkivaltaan, alaikäisen raiskaukseen, kaappaukseen tai vastaaviin tekoihin syyllistyneen henkilön, jos raiskaaja avioituu raiskauksen uhrin kanssa;
22. kehottaa EU:ta edistämään Irakin ja sen naapurimaiden välisiä hyviä ja rakentavia suhteita sekä sen roolia alueellisen rauhan rakentajana; korostaa, että Irakilla on paljon yhteyksiä Yhdysvaltojen ja Iranin kanssa ja se on viime aikoina parantanut suhteitaan Saudi-Arabiaan, mikä voisi mahdollisesti asettaa Irakin keskeiseen asemaan alueellisten jännitteiden lieventämispyrkimyksissä; kehottaa kaikkia osapuolia panemaan täytöntöön YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 598 8 kohdan, jossa kehoitetaan tekemään alueellisia turvajärjestelyä Persianlahden rannikkovaltioiden kesken;
23. kehottaa EU:ta tekemään yhteistyötä Irakin viranomaisten kanssa ja auttamaan näitä sellaisen kansallisen strategian laatimisessa, joka koskee joukkohautojen suojelua ja ruumiiden ylös kaivamista viimeaikaisten konfliktien alueella olevien joukkohautojen säilyttämiseksi, jotta niissä olevat vainajat voidaan kaivaa ylös ja analysoida rikosteknisesti sekä mahdollistaa uhrien jäännösten asianmukainen hautaaminen tai luovuttaminen perheille ja jotta voidaan säilyttää todisteet, tutkia epäillyt rikokset ihmisyyttä vastaan ja ryhtyä syytetoimiin; kehottaa unionia ja jäsenvaltioita perustamaan kiireesti asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on kerätä kaikki todisteet kaikista käynnissä olevista, uskonnollisia vähemmistöjä vastaan tehtävistä kansainvälisistä rikoksista, myös kansanmurhista, riippumatta rikosten tapahtumapaikasta, jotta voidaan valmistella syyllisten asettamista syytteeseen kansainvälisesti;
24. kehottaa perustamaan maailmanlaajuisen vuotuisen muistopäivän Da'eshin ja al-Quaidan terroristijulmuuksien uhreille;

Alakohtainen yhteistyö

25. korostaa, että jälleenrakennus- ja vakauttamisprosessiin on liityttävä taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä koskevia johdonmukaisia politiikkatoimia, jotka hyödyttävät kaikkia irakilaisia kestäväällä ja osallistavalla tavalla; kehottaa unionia toimimaan kaikin

tavoin Irakin viranomaisten kanssa talouden ja julkisen talouden epätasapainon korjaamiseksi mutta myös sellaisen kestävän ja osallistavan talouskasvun edistämiseksi, jonka avulla luodaan työpaikkoja erityisesti nuorille, kaupankäyntipuitteiden perustamisen ja suotuisan investointiympäristön luomisen lisäksi; kehottaa EU:ta kannustamaan ja tukemaan Irakia sen tarjotessa nuorille, jotka eivät saaneet koulutusta Da'eshin pakottaessa heidät siirtymään pois kodeistaan, mahdollisuuksia suorittaa virallisia koulutusohjelmia, jotka antavat heille tietoja ja taitoja, jotka parantavat heidän työnsaantimahdollisuuksiaan;

26. kehottaa unionia kannustamaan ja tukemaan Irakia taloutensa monipuolistamisessa;
27. on huolissaan Irakin kouluissa koulunkäynnin keskeyttäneiden poikien ja tyttöjen suuresta määrästä (kansalaisjärjestöjen mukaan 60 prosenttia vuonna 2015 alakoulun aloittaneista on keskeyttänyt koulunkäynnin); painottaa, että hyvä lukutaito on keskeinen keino rauhan rakentamiseen konfliktialueilla;
28. kehottaa unionia vahvistamaan yhteistyötään koulutusosalalla ja koulutusuudistuksen edistämiseksi, jotta voidaan taata laadukasta koulutusta kaikilla tasoilla ja kaikille, erityisesti alaikäisille; on tietoinen, että tyttöjen on vaikea päästä kouluun, mikä johtuu tavoista, yhteiskunnallisista näkökannoista, köyhyydestä ja turvallisuudesta; kehottaa EU:ta lisäämään tietoa tyttöjen koulutuksesta ja tekemään työtä Irakin hallituksen kanssa tilanteen parantamiseksi, koska tämä on olennaisen tärkeää heidän elämänlaatussa kannalta;
29. kehottaa EU:ta kehittämään yhteistyömahdollisuuksia tieteen ja tutkimuksen aloilla, erityisesti yliopistoyhteistyötä ja -kumppanuuksia, varsinkin Erasmus+ -ohjelman avulla, ja vaihtomahdollisuuksia opetuksen ja tutkimuksen aloilla;
30. kehottaa EU:ta jatkamaan ja vahvistamaan yhteistyötä kulttuuriasioissa Irakin taide- ja kulttuuriperinnön suojelemiseksi, säilyttämiseksi ja ennallistamiseksi;
31. on tyytyväinen, että Irakissa käynnistetään maan turvallisuusstrategian puitteissa ja Irakin viranomaisten pyynnöstä turvallisuusalan uudistusta tukeva Euroopan unionin neuvontaoperaatio (EUAM Irak); toivoo, että neuvontaoperaation avulla voidaan vahvistaa julkisia instituutioita ja muodostaa riippumattomat ja osallistavat poliisivoimat; korostaa, että Irakin turvallisuusalan uudistus on tärkeä haaste, jota myös YK:n olisi tuettava; pitää tarpeellisena kannustaa puolisoitilaallisten joukkojen riisumista aseita ja taistelijoiden uudelleenintegroimista osana laajempaa turvallisuusalan uudistusta, tarvittaessa räätälöityjen integrointiohjelmien avulla;
32. kehottaa unionia tehostamaan Irakin viranomaisille annettavaa teknistä apua, jotta luonnonvaroja voidaan hallinnoida kestävästi, veronkantoa parantaa ja laittomia rahavirtoja vähentää pyrkien siihen, että Irak kykenee rahoittamaan kehityksensä itse keskipitkällä aikavälillä ja vähentämään väestön ja alueiden eriarvoisuutta; korostaa, että yksityistä sektoria ja yksityisiä investoijia on opastettava aktiivisesti, jotta voidaan lisätä tietoisuutta konfliktista ja saada nämä toimijat edistämään rauhanrakentamista ja kestävä kehitystä;
33. kehottaa unionia aloittamaan Irakin kanssa kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen mukaisen vuoropuhelun muuttoliikkeestä ja kaikista siihen liittyvistä näkökulmista sekä

pitämään mielessä, että tarvitaan pitkän aikavälin tehokkaita ja kestäviä ratkaisuja, ja kehottaa ottamaan käyttöön muuttoliikkeen hallintaa koskevan ihmisoikeuksiin perustuvan lähestymistavan, joka hyödyttää sekä unionin että Irakin kansalaisia;

34. korostaa, että Irak voi olla tärkeä kumppani energiaan liittyvän infrastruktuurin jälleenrakentamisen varmistamisessa sekä Irakin energianlähteiden ja EU:n hankintalähteiden monipuolistamisessa; kehottaa EU:ta siksi tukemaan Irakia sen energiakäänteessä ja tekemään yhteistyötä Irakin kanssa yhteisten hankkeiden perustamiseksi sekä hyvien käytäntöjen ja osaamisen vaihtamiseksi keskeisillä energiatehokkuuden, uusiutuvan energian, ympäristön ja tehokkaan resurssienhallinnan, myös vesivarojen hallinnan, aloilla, jotta voidaan muun muassa nopeuttaa kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa;
35. muistuttaa, että naiset ja tytöt ovat joutuneet kärsimään konfliktista ja ääriilikkeistä suhteettomasti ja että he ovat alttiimpia väkivallalle ja hyväksikäytölle, kuten sukupuoleen perustuvalla väkivallalla, kidutuksella, ihmiskaupalla, orjuudella ja lapsiavioliitoille; korostaa tarvetta puuttua naisten ja tyttöjen erityisiin humanitaarisiin ja kehitystarpeisiin erityisesti asuinseuduiltaan siirtymään joutuneissa yhteisöissä; kehottaa unionia edistämään edelleen naisten ja miesten tasa-arvoa ja naisten voimaannuttamista kehitystoimiensa kautta ja korostamaan naisten roolia maan elpymisessä ja rauhanrakennuksessa;
36. korostaa tarvetta investoida Irakin maatalouteen, koska se voi tarjota paljon työpaikkoja ja koska on tärkeää asuttaa uudelleen maaseutualueet, joilla väestö vähenee jatkuvasti konfliktien vuoksi.
37. suhtautuu myönteisesti Irakin vahvaan sitoumukseen liittyä Maailman kauppajärjestöön ja pyytää komissiota auttamaan Irakin viranomaisia niiden pyrkimyksissä osallistua jälleen maailmantalouteen ja -kauppaan;

Institutionaaliset suhteet

38. vaatii, että kaiken unionin antaman avun edellytyksenä on ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja oikeusvaltioperiaatteen tiukka noudattaminen ja että sitä valvotaan jatkuvasti ja että valvonnan tuloksista tiedotetaan Euroopan parlamentille asianmukaisesti kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 113 artiklan mukaisesti;
39. sitoutuu perustamaan yhdessä Irakin parlamentin kanssa kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen mukaisen parlamentaarisen yhteistyökomitean, jotta se voisi aloittaa toimintansa, muun muassa Irakin ja Euroopan unionin yhteistyöhankkeiden toteuttamisen seurannan;
40. kehottaa parlamentin demokratiatuki- ja vaalikoordinointiryhmää lisäämään Irakin vuotta 2019 koskevaan ensisijaisten maiden luetteloon ja sitoutumaan Irakin parlamentin valmiuksien kehittämistä koskevien ohjelmien laatimiseen; kehottaa komissiota tukemaan näitä ohjelmia;

o

o o

41. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, komission puheenjohtajalle, unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle / komission varapuheenjohtajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Irakin tasavallan hallitukselle ja edustajien neuvostolle.

23.5.2018

KEHITYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO

ulkoasiainvaliokunnalle

EU:n ja Irakin välisestä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta
(2010/0310M(NLE))

Valmistelija: Paavo Väyrynen

EHDOTUKSET

Kehitysvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasiainvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pitää myönteisenä, että unioni on sitoutunut Irakin pitkäaikaiseen tukemiseen ja luokitellut Irakin pilottimaaksi, jossa paneudutaan humanitaariseen avun ja kehitystyön ja niiden käytännön toteutuksen parantamiseen, jotta voidaan edistää siirtymistä humanitaarisesta avusta pidemmän aikavälin jälleenrakentamiseen ja vakauttamiseen; muistuttaa, että Irakin kriisi on YK:n mukaan kolmannen asteen hätätila ja että 11 miljoonaa ihmistä tarvitsee tällä hetkellä humanitaarista apua; kehottaa siksi unionia ja jäsenvaltioita ensiksikin tehostamaan kaikkia toimiaan, joilla paneudutaan kiireellisesti tärkeimpiin humanitaarisiin haasteisiin ja ihmisten tarpeisiin, etenkin kun otetaan huomioon yli kolme miljoonaa asuinsijoiltaan siirtymään joutunutta ihmistä;
2. kehottaa unionia edelleen sitoutumaan hätäavun antamiseen Irakille, kun otetaan huomioon, että maassa on yli kolme miljoonaa asuinsijoiltaan siirtymään joutunutta ihmistä, joista yli 1,5 miljoonaa elää kauhistuttavissa hygieniä- ja saniteettiolosuhteissa; korostaa myös, että noin puolet asuinsijoiltaan siirtymään joutuneista ihmisistä on alaikäisiä ja että näistä 600 000 ei ole saanut lainkaan koulutusta;
3. korostaa, että köyhyys on levinnyt Irakissa laajalle ja että vaikka se on ylemmän keskitulon maa, vuosia jatkuneet väkivaltaisuuDET, konflikti ja ahdasmielisyys ovat haitanneet kehityksen edistymistä huomattavasti; kehottaa unionia keskittämään kehitysapunsa kohdennettujen hankkeiden kautta heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin ja eniten tarpeessa oleviin ihmisiin, kuten naisiin ja lapsiin, nuoriin, asuinsijoiltaan siirtymään joutuneisiin ihmisiin ja pakolaisiin;

4. korostaa, että oikeusvaltio, ihmisoikeudet ja oikeussuojan saatavuus ovat edelleen merkittäviä haasteita ja että Irak kuuluu avoimuusvertailussa heikoimmin sijoittuvien maiden joukkoon; kehottaa unionia asettamaan etusijalle sellaisten poliittisten ja taloudellisten uudistusten toteuttamisen, joilla pyritään kehittämään institutionaalisia valmiuksia ja lujittamaan demokratiaa;
5. tähdentää, että kestävä ja osallistava kasvua olisi tuettava Irakin kansallisten kehityksen painopisteiden mukaisesti;
6. toteaa, että sosiaaliset ja poliittiset prosessit ja kehitys ovat Irakissa erittäin miesvaltaisia ja uskonnolliset johtajat vaikuttavat niihin liiallisesti; pitää valitettavana, että tämä johtaa usein naisten ja tunnustuksettomien ryhmien sulkemiseen sosiaalisen vuorovaikutuksen ulkopuolelle;
7. katsoo, että hätäavusta kehitykseen siirryttäessä kehitysavun tärkeimmiksi painopisteiksi on asetettava pitkän aikavälin lähestymistapa, vakauttaminen, hyvää hallintoa ja vastuuvollisuutta koskevat uudistukset ja parannukset, koulutus ja taitojen kehittäminen, elannon hankkimismahdollisuuksien luominen sekä terveyspalvelujen ja sosiaalisten peruspalvelujen tarjoaminen; korostaa lisäksi uudistusten merkitystä, jotta voidaan parantaa sukupuolijakauman tasapainoa ja naisten edustusta Irakin poliittisessa elämässä; odottaa saavansa konkreettisia ehdotuksia toimista, joilla täytetään kyseiset tarpeet, ja kehottaa komissiota esittämään näyttöä saaduista tuloksista ja vaikutuksista vuosien 2014–2017 monivuotisen suuntaa-antavan ohjelman yhteydessä;
8. korostaa tarvetta tukea Irakin siirtymistä talouden kestäväan monipuolistamiseen, jotta voidaan vähentää riippuvuutta raaka-aineiden hyödyntämisestä ja viennistä, sillä esimerkiksi raakaöljyn osuus maan viennistä oli 46,8 prosenttia vuonna 2016;
9. korostaa, että ympäristön ja infrastruktuurin heikkeneminen, toistuvat kuivuuskaudet ja aavikoituminen ovat vaikuttaneet suuresti maaseutuväestöön sekä heikentäneet ruokaturvaa ja lisänneet vesipulaa ja koettelevat erityisesti asuinsijoiltaan siirtymään joutuneita ihmisiä; kehottaa unionia tekemään tiivistä yhteistyötä Irakin viranomaisten kanssa luonnonvarojen tehokkaamman ja oikeudenmukaisemman käytön ja hoidon edistämiseksi;
10. on huolissaan Irakin kouluissa koulunkäynnin keskeyttäneiden poikien ja tyttöjen suuresta määrästä (kansalaisjärjestöjen mukaan 60 prosenttia vuonna 2015 alakoulun aloittaneista on keskeyttänyt koulunkäynnin); painottaa, että hyvä lukutaito on keskeinen keino rauhan rakentamiseen konfliktialueilla;
11. kehottaa unionia tarjoamaan rauhaa ja väkivaltaisten ääriliikkeiden ehkäisemistä koskevia koulutusohjelmia sekä aseistariisuntakampanjoita, jotta voidaan estää pienaseiden ja kevyiden aseiden leviäminen Irakissa;
12. korostaa, että ihmisille on annettava enemmän tietoa ihmisoikeuksista, jotta voidaan kehittää yhteisöjen välistä sopusointua ja estää puolisotilaallisia joukkoja palkkaamasta nuoria, jotka ovat alttiita väkivallalle tai ääriajattelulle;

13. korostaa, että tarvitaan laajaa asiantuntemusta median ja lehdistön vapautta koskevilla kysymyksissä, jotta voidaan kouluttaa paikallisia media-alan toimijoita rauhanjournalismiin;
14. edellyttää, että humanitaarisen avun ja kehitysavun antamisen on oltava tarpeisiin perustuvaa ja puolueetonta, jotta voidaan tukea tehokasta vakauttamista ja jälleenrakentamista sekä uskonnollisten vähemmistöjen ja etnisten ryhmien kotiinpaluuta; korostaa, että ulkoisten toimijoiden ja myös unionin on pyrittävä aktiivisesti pienentämään riskiä siitä, että maan poliittiset toimijat välineellistävät avun tai se kohdennetaan tiettyjä ryhmiä syrjivällä tai suosivalla tavalla;
15. kehottaa unionia varmistamaan, että unionin varat investoidaan Irakin väestöä auttaviin hankkeisiin ja että kuntia tuetaan asianmukaisesti niiden huolehtiessa keskeisten palvelujen tarjoamisesta ja paikallishallinnon kehittämisestä, jotta voidaan taata väestön peruselintaso, kehottaa lisäksi unionia varmistamaan, että koordinoitua keskus- ja paikallisviranomaisten välillä parannetaan, jotta voidaan määrittää ensisijaiset sijoituskohteet ja tehostaa kansalaisyhteiskunnalle ja etenkin ihmisoikeuksien puolustajille annettavaa tukea; edellyttää erityisesti, että etusijalle asetetaan sellaisten hankkeiden rahoitus, joilla tuetaan vastuuvollisuutta ja demokraattista muutosta tukevia toimijoita ja vaalitaan paikallisesti juurtuneita vuoropuheluja ja konfliktinratkaisumekanismeja, joihin otetaan mukaan erityisesti nuoria;
16. on erittäin huolissaan siitä, että korruptio on Irakissa laajalle levinnyttä ja ilmenee monella tasolla ja että siihen puuttumiseen ei näytä olevan mitään selvää strategiaa;
17. korostaa, että Irakin oikeusjärjestelmässä oikeussuoja on selvästi puutteellinen ja oikeusjärjestelmässä esiintyy kaksinaismoralismia; panee merkille, että Irakin oikeuslaitos ei näytä toteuttavan tarvittavia toimia asettaakseen syytteeseen ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyneitä ja muita rikollisia;
18. toteaa, että Irakin turvallisuusalan uudistus on tärkeä haaste, jota YK:n ja EU:n olisi tuettava; pitää tarpeellisena puolisotilaallisten joukkojen kotiuttamista ja taistelijoiden sopeuttamista yhteiskuntaan osana turvallisuusalan uudistusta;
19. kehottaa unionia tehostamaan Irakin viranomaisille annettavaa teknistä apua, jotta luonnonvaroja voidaan hallinnoida kestävästi, veronkantoa parantaa ja laittomia rahavirtoja vähentää pyrkien siihen, että Irak kykenee rahoittamaan kehityksensä itse keskipitkällä aikavälillä ja vähentämään väestön ja alueiden eriarvoisuutta; korostaa, että yksityistä sektoria ja yksityisiä investoijia on opastettava aktiivisesti, jotta voidaan lisätä tietoisuutta konfliktista ja saada nämä toimijat edistämään rauhanrakentamista ja kestävä kehitystä;
20. kehottaa unionia investoimaan paikallisen talouden elvyttämiseen ja kehittämiseen etenkin lisäämällä tukeaan yrittäjyydelle, pk-yrityksille ja ammattikoulutukselle, edistämällä investointeja painopistealoille, kuten energiaan ja maatalouteen, ja kannustamalla julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia; katsoo, että kannustavan ilmapiirin ja kannustimien luominen yksityisen sektorin kehittämiselle mahdollistaa paitsi puuttumisen maan nuorisotyöttömyyteen myös auttaa luomaan mahdollisuuksia asuinsijoiltaan siirtymään joutuneiden ihmisten ja pakolaisten konfliktin jälkeiseen paluuseen;

21. muistuttaa, että naiset ja tytöt ovat joutuneet kärsimään konfliktista ja ääriliikkeistä suhteettomasti ja että he ovat alttiimpia väkivallalle ja hyväksikäytölle, kuten sukupuoleen perustuvalle väkivallalle, kidutukselle, ihmiskaupalle, orjuudelle ja lapsiavioliitoille; korostaa tarvetta puuttua naisten ja tyttöjen erityisiin humanitaarisiin ja kehitystarpeisiin erityisesti asuinseuduiltaan siirtymään joutuneissa yhteisöissä; kehottaa unionia edistämään edelleen naisten ja miesten tasa-arvoa ja naisten voimaannuttamista kehitystoimiensa kautta ja korostamaan naisten asemaa maan elpymisessä ja rauhanrakennuksessa;
22. kehottaa unionia lisäämään yhteyksiä Irakin kansalaisyhteiskunnan toimijoihin; korostaa, että sukupuolinäkökohdat huomioon ottava lähestymistapa vakauttamiseen ja jälleenrakentamiseen on välttämätön, jotta naiset voidaan ottaa mukaan tehokkaasti;
23. korostaa, että terrorismin torjunta ei saa rajoittua tukahduttamistoimiin vaan sen on oltava johdonmukaista ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja kansainvälisen oikeuden noudattamisen kanssa, jotta vältetään edelleen tai uudelleen radikalisoituminen; kehottaa poliittisia sekä kehitys- ja turvallisuusalan ja muita yhteiskunnallisia toimijoita analysoimaan huolellisesti radikalisoitumisen, väkivaltaisten ääriliikkeiden ja terrorismiin värväyksen syitä ja puuttumaan niihin johdonmukaisesti;
24. kannustaa ottamaan kansalaisjärjestöt mukaan aseistariisuntaan, kotiuttamiseen ja yhteiskuntaan sopeuttamiseen Irakissa;
25. kehottaa unionia panemaan täytäntöön ohjelmia, joilla mahdollistetaan ihmisten osallistuminen paikalliseen päätöksentekoon ja lisätään instituutioiden avoimuutta ja vastuuvetovollisuutta;
26. korostaa tarvetta investoida Irakin maatalouteen, koska se voi tarjota paljon työpaikkoja ja koska on tärkeää asuttaa uudelleen maaseutualueet, joilla väestö vähenee jatkuvasti konfliktien vuoksi.

**ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Otsikko	EU:n ja Irakin välinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus
Viiteasiakirjat	2010/0310M(NLE)
Asiasta vastaava valiokunta	AFET
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Paavo Väyrynen 12.4.2018
Valiokuntakäsittely	24.4.2018
Hyväksytty (pvä)	16.5.2018
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 21 –: 2 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Mireille D’Ornano, Doru-Claudian Frunzuliță, Charles Goerens, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Jean-Luc Schaffhauser, Elly Schlein, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Cécile Kashetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

21	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Charles Goerens, Paavo Väyrynen
EFDD	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano
ENF	Jean-Luc Schaffhauser
PPE	Andor Deli, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Cristian Dan Preda, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko
S&D	Doru-Claudian Frunzulică, Cécile Kashetu Kyenge, Arne Lietz, Juan Fernando López Aguilar, Linda McAvan, Norbert Neuser, Elly Schlein
VERTS/ALE	Maria Heubuch

2	-
GUE/NGL	Stelios Kouloglou, Lola Sánchez Caldentey

0	0

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää

ASIAN KÄSITTELY ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	EU:n ja Irakin välinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus
Viitteet	2010/0310M(NLE)
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	DEVE INTA
Valiokunnat, jotka eivät antaneet lausuntoa Päätös tehty (pvä)	INTA 23.4.2018
Esittelijät: Nimitetty (pvä)	Tokia Saïfi 4.12.2017
Valiokuntakäsittely	23.4.2018
Hyväksytty (pvä)	20.6.2018
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 51 -: 3 0: 7
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Bas Belder, Goffredo Maria Bettini, Mario Borghezio, Victor Boștinăru, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Aymeric Chauprade, Javier Couso Permuy, Arnaud Danjean, Georgios Epitideios, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Wajid Khan, Eduard Kukan, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Clare Moody, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Cristian Dan Preda, Michel Reimon, Sofia Sakorafa, Jean-Luc Schaffhauser, Alyn Smith, Jordi Solé, Dobromir Sośnierz, Jaromír Štětina, Dubravka Šuica, Charles Tannock, Miguel Urbán Crespo, Ivo Vajgl, Elena Valenciano, Hilde Vautmans
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Reinhard Bütikofer, Neena Gill, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Jo Leinen, Urmas Paet, Tokia Saïfi, Mirja Vehkaperä, Željana Zovko
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	Birgit Collin-Langen, Monika Smolková
Jätetty käsiteltäväksi (pvä)	26.6.2018

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

51	+
ALDE	Petras Auštrevičius, Urmas Paet, Ivo Vajgl, Hilde Vautmans, Mirja Vehkaperä
ECR	Amjad Bashir, Bas Belder, Charles Tannock
EFDD	Fabio Massimo Castaldo, Aymeric Chauprade
PPE	Asim Ademov, Michèle Alliot-Marie, Andrea Bocskor, Birgit Collin-Langen, Arnaud Danjean, Michael Gahler, Andrzej Grzyb, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Eduard Kukan, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Ramona Nicole Mănescu, Alojz Peterle, Cristian Dan Preda, Tokia Saïfi, Željana Zovko, Jaromír Štětina, Dubravka Šuica
S&D	Francisco Assis, Goffredo Maria Bettini, Victor Boştinaru, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Neena Gill, Ana Gomes, Wajid Khan, Jo Leinen, Arne Lietz, Andrejs Mamikins, Clare Moody, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Paşcu, Monika Smolková, Elena Valenciano
VERTS/ALE	Reinhard Bütikofer, Barbara Lochbihler, Tamás Meszerics, Michel Reimon, Alyn Smith, Jordi Solé

3	-
ENF	Jean-Luc Schaffhauser
NI	Georgios Epitideios, Dobromir Sośnierz

7	0
ENF	Mario Borghezio
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Takis Hadjigeorgiou, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa, Miguel Urbán Crespo
NI	James Carver

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää